

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

СУД (ПЛЕНАРЕН)

СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС против ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2)

(Тужба бр. 13166/87)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

26 ноември 1991 година

Во случајот на Сандеј Тајмс (The Sunday Times) против Обединетото Кралство (бр. 2)*,

Европскиот суд за човекови права, заседавајќи на пленарната седница во согласност со Правило 51 од Правилата на Судот** и составен од:

- г. Р. (R.) РИСДАЛ (RYSSDAL), *Претседател*,
- г. Ј. (J.) КРЕМОНА (CREMONA),
- г. Тор Вилхалмсон (Thór VILHJÁLMSSON),
- г-ѓа. Д. (D.) БИНДШЕДЛЕР- РОБЕРТ (BINDSCHIEDLER-ROBERT),
- г. Ф. (F.) ГОЛЧУКЛУ (GÖLCÜKLÜ),
- г. Ф. (F.) МАЧЕР (MATSCHER),
- г. Ј. (J.) ПИНЕРИО ФАРИНА (PINHEIRO FARINHA),
- г. Л.-Е. (L.-E.) ПЕТИТИ (PETITTI),
- г. Б. (B.) ВОЛШ (WALSH),
- г. Винсент Еванс (Vincent EVANS),
- г. Р. (R.) МЕКДОНАЛД (MACDONALD),
- г. Ц. (C.) РУСО (RUSSO),
- г. Р. (R.) БЕРНАРД (BERNHARDT),
- г. А. (A.) ШПИЛМАН (SPIELMANN),
- г. Ј. (J.) ДЕ МЕЈЕР (DE MEYER),
- г. Н. (N.) ВАЛТИКОС (VALTICOS),
- г. С. (S.) К. (K.) МАРТЕНС (MARTENS),
- г-ѓа. Е. (E.) ПАЛМ (PALM),
- г. И. (I.) ФИГЕЛ (FOIGHEL),
- г. Р. (R.) ПЕКАНЕН (PEKKANEN),
- г. А.Н. (A.N.) ЛИЗУ (LOIZOU),
- г. Ј. (J.) М. (M.) МОРЕНИЛА (MORENILLA),
- г. Ф. (F.) БИГИ (BÍGÍ),
- г. А. (A.) БАКА (BAKA),

и г. М.-А. (M.-A.) ЕИСЕН (EISSEN), *Записничар*, и г. Х. (H.) ПЕТЦОЛД (PETZOLD), *Заменик записничар*,

расправајќи на затворена седница на 28 јуни и 24 октомври 1991 година, ја донесе следнава пресуда, усвоена на последниот наведен датум:

ПОСТАПКА

1. Случајот е поднесен до Судот на 12 октомври 1990 година од Европската комисија за човекови права („Комисијата“) и на 23 ноември 1990 година од Владата на Обединетото Кралство на Велика Британија и Северна Ирска

* Забелешки од записничар

Случај број 50/1990/241/312. Првиот број е позицијата на случајот на листата на случаи испратена до судот во соодветната година (втор број). Последните два броја ја покажуваат позицијата на случајот на листата на случаи испратена до судот од негово составување и на листата на соодветни тужби до Комисијата.

** Изменетите Правила на судот кои влегле на сила на 1 април 1989 година се применливи за овој случај.

3 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со претходното ограничување) ЗАЕДНО СО
СУДИИТЕ ПЕТИТИ, РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ;

(„Владата“), во рамки на тримесечниот период утврден во член 32 став 1 и член 47 (чл. 32-1, чл. 47) од Конвенцијата за Заштита на човекови права и фундаментални слободи (Конвенцијата). Потекнува од тужба (бр. 13166/87), против Обединетото Кралство поднесена со Комисијата според член 25 (чл. 25) на 31 јули 1987 година од страна Тајмс Њуспејпер лтд (Times Newspaper Ltd), компанија вклучена во Англија, и г. (Andrew Neil) Ендру Нил, британски граѓанин.

Барање на Комисијата наведено во членови 44 и 48 (чл. 44, чл. 48) и Декларацијата со која Велика Британија ја призна задолжителната надлежност на Судот (член 46) (чл. 46) и апликацијата на Владата, со член 48 (чл. 48). Предметот на барањето и тужбата биле да се добие одлука за тоа дали или не фактите на случајот откриле прекршување од страна на тужената држава на своите обврски според член 10 (чл. 10) како и во случај на барањето, членови 13 и 14 (чл. 13, чл. 14) од Конвенцијата.

2. Како одговор на барањето направено во согласност со правило 33 став 3 (г) од Правилата на Судот, тужителите изјавиле дека сакаат да учествуваат во постапките и назначиле адвокати, кои ќе ги претставуваат (Правило 30).

3. На 15 октомври 1990 година, Претседателот на Судот решил, според Правило 21 став 6 и во интерес на соодветното спроведување на правото, дека треба да се конституира еден Совет за да ги разгледа и конкретниот случај и Обсервер (Observer) и Гардијан (Guardian) случајот ***.

Советот на тој начин го вклучи по службена должност г. Винсент Еванс (Vincent Evans), избраниот судијата од британска националност (член 43 од Конвенцијата) (чл. 43), и г. Р. (R.) Рисдал (Ryssdal), претседателот на Судот (Правило 21 став 3 (б)). На 26 октомври 1990 година, Претседателот е избран со ждрепка, во присуство на записничар, имињата од седумте други членови, имено г. Ј. (J.) Кремона, г-ѓа Д. Биндшедлер-Роберт, г. Ф. Мачер, г. Р. Мекдоналд, г. Ц. Русо, г. Р. Бернард и г. Р. Пеканен (член 43**** на крајот од Конвенцијата и Правило 21 став. 4) (чл. 43).

4. Г. Рисдал ја презема канцеларијата од Претседателот на Советот (Правило 21 став 5) и преку записничарот, во консултација со застапникот на Владата, делегатот на Комисијата и претставниците на апликантите на потребата за писмена постапка (Правило 37 став 1) и датумот на отворањето на усна постапка (Правило 38).

Во согласност со наредбите и насоките на претседателот, на 2 април 1991 година во регистарот се заведува поднесокот на тужителите и на 18 април на Владата. Со писмо од 31 мај 1991 година, секретарот на Комисијата го известува записничарот дека делегатот ќе ги поднесе своите забелешки на расправата.

5. На 21 март 1991 година, Советот одлучи, во согласност со Правило 51, веднаш да се откаже од надлежноста во корист на пленарниот суд.

*** Забелешки од записничар

Случај бр. 51/1990/242/313

**** Забелешки од записничар

Како што е изменет со член 11 од Протокол бр. 8 (P8-11), кој стапи на сила на 1 јануари 1990 година.

6. На 25 март 1991 година, Претседателот одобри, според Правило 37 став 2, одби според „Член 19“ (Меѓународниот центар против цензура) да поднесе пишани забелешки за некое конкретно прашање кое произлегува во случајот. Тој посочил дека коментарите треба да се поднесат до 15 мај 1991 година; кои всушност ги добиле на тој датум.

7. Како што е наведено од страна на Претседателот, сослушувањето се однесува на конкретниот случај и на Обсервер и Гардијан случаите, кои се одржале во Зградата за човекови права во Стразбур, на 25 јуни 1991 година. Судот однапред одржа подготвителен состанок.

Се појавија пред судот:

- за Владата

г-ѓа А. (А.) ГЛОВЕР (GLOVER), Правен советник,

Канцеларија за заедничка странска и безбедносна политика

Застапник,

г. Н. (Н.) БРАЦА, К.Ц. (BRATZA, Q.C.),

г. П. (Р.) ХАВЕРС (HAVERS), Правен застапник,

Советник,

г-ѓа С. (С.) ЕВАНС (EVANS), Службеник во државна правна служба,

г. Д. (Д.) БРУМЕЛ (BRUMMELL), Правник,

Советници;

- за Комисијата

г. Е. (Е.) БУСУТИЛ (BUSUTIL),

Делегат;

- за апликантите во конкретниот случај

г. А. (А.) ЛЕСТЕР, К.Ц. (LESTER, Q.C.),

г. Д. (Д.) ПАНИК (PANNICK), Правен застапник,

Советник,

г. М. (М.) КРАМЕР (KRAMER),

г-ѓа К. (К.) РИМЕЛ (RIMELL), Правен советник,

г. А. (А.) (WHITAKER), Правен управител,

Тајмс Њуспејпер лтд,

Советник;

- за тужителите во Обсервер и Гардијан случајот

г. Д. (Д.) БРАУН, К.Ц. (BROWNE, Q.C.),

Советник,

г-ѓа Ј. (Ј.) МЕКДЕРМОТ (MCDERMOTT), Правен советник.

Судот ги сослуша обраќањата на г. Браца за Владата, од страна на г. Бусутил за Комисијата и од г. Лестер и г. Браун за тужителите, како и одговори на прашањата поставени од страна на претседателот на судот.

8. Во регистарот се заведуваат, на 5 август 1991 година, набљудувања на Владата за тврдењата на тужителите според член 50 (чл. 50) од Конвенцијата и на 13 септември и на 4 и 7 октомври, соодветно, коментарите на тужителите на оние забелешки и понатамошни детали за нивните тврдења. Со писмо од 3 октомври, заменикот на секретарот на Комисијата го известува записничарот дека делегатот немал коментари за ова прашање.

ФАКТИТЕ НА СЛУЧАЈОТ

I. ВОВЕД

5 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со претходното ограничување) ЗАЕДНО СО
СУДИИТЕ ПЕТИТИ, РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ;

А. Тужители

9. Тужителите во овој случај (кои се во натамошниот текст заеднички наведени како „С.Т.“) се Тајмс Весници лтд, издавачот на Обединетото Кралство национален неделен весник Сандеј Тајмс и г. Ендру Нил, нејзиниот уредник. Тие се жалат на привремени забрани изречени од страна на англиските судови за објавување на детали од книгата Спајкечер (Spycatcher) и информации добиени од нејзиниот автор, г. Питер Рајт (Peter Wright).

Б. Привремени забрани

10. Во судска постапка каде тужителот бара трајна забрана против обвинетиот, англиските судови имаат дискреционо право да му се одобри на тужителот „привремена забрана“ (привремено ограничување во очекување на утврдување на спорот на независно судење) која е направена заради заштита на позиција во меѓувреме. Во тој случај од тужителот нормално ќе се бара да му исплати на претпријатието отштета на обвинетиот, доколку обвинетиот го добие спорот.

Принципите врз основа на кои ќе бидат доделени такви забрани - на кои има упатување во постапката во конкретниот случај - биле утврдени во Американ Цианамид ко. (American Cyanamid Co.) против Етикон лтд (Ethicon Ltd) ([1975] Жалбени случаи 396) и може да се сумираат како што следува.

(а) Судот во привремената фаза не бара да се утврдат спорните прашања или да се одлучат тешки прашања поврзани со закон кои бараат детални аргументи и зрело разгледување.

(б) Освен ако материјалот пред судот во таа фаза не открие дека тужителот нема никаков вистински изглед за прифаќање на неговото тврдење за постојана забрана, судот треба да земе предвид, во однос на посебните околности на случајот, дали балансираната погодност е во корист на доделување или одбивање на привремено олеснување кое се бара.

(в) Ако штетата е соодветен лек за тужителот, доколку тој го добие случајот, не би требало да му биде одобрена привремена забрана. Ако пак, од друга страна, штетата нема да обезбеди соодветен лек за тужителот, но соодветно ќе се компензира на обвинетиот врз претпријатието на жалителот, доколку обвинетиот го добие случајот, нема да има причина да се одбие привремена забрана на оваа основа.

(г) Каде што постои сомневање кое се однесува на адекватноста на соодветните правни лекови во штета на било која странка или на двете за кои се јавува прашањето за балансираната погодност.

(д) Каде што другите фактори се појавуваат рамномерно избалансирани, советот за претпазливост ги презема таквите мерки како што се пресметани за зачувување на статусот кво.

В. Спајкечер

11. Г. Питер Рајт бил вработен од страна на Британската влада како постар член на Британската служба за безбедност (МИ5) од 1955 до 1976, кога се

повлечил. Потоа, без надлежност од неговите поранешни работодавци, тој ги пишува своите мемоари, насловени Спајкечер и договорил нивно објавување во Австралија, каде што тогаш живеел. Книгата се осврнува на организацијата на работа, методите и персоналот на МИ5 и исто така вклучува сметка на наводните нелегални активности од страна на Службата за безбедност. Тој во книгата потврдил, меѓу другото, дека МИ5 спроведува незаконски активности за поткопување на 1974-1979 Лабуристичката Влада, крајби и „прислушкување“ на амбасадите на сојузничките и непријателски земји и планирање и учество во други незаконски и тајни активности во земјата и странство, како и дека г. Роџер Холис (Roger Hollis), кој го предводел МИ5 во текот на вториот дел од работењето на г. Рајт, бил руски агент.

Г. Рајт претходно безуспешно се обидел да ја убеди британската влада да поведе независна истрага за овие тврдења. Во 1987 година таквата истрага била исто така, меѓу другото, барана од страна на голем број видни членови на 1974-1979 Лабуристичката Влада, но залудно.

12. Дел од материјалот во Спајкечер веќе бил објавен во голем број книги за Службата за безбедност напишани од страна на г. Чепман Пинчер (Chapman Pincher). Покрај тоа, во јули 1984 година г. Рајт давал долги интервјуа за телевизијата Гранада (Granada Television) (независна телевизиска компанија која работи во Обединетото Кралство) за работата на службата и програмата била повторно прикажана во декември 1986 година. Други книги и друга телевизиска програма за работата и тајните на службата биле презентирани во приближно исто време, но Владата покренала малку постапки против авторите или медиумите.

Г. Институции во судски процеси во Австралија

13. Во септември 1985 година, јавниот обвинител на Англија и Велс („јавниот обвинител“) поведе, во име на Владата на Обединетото Кралство, постапки во Рамноправна поделба на Врховниот суд на Нов Јужен Велс, Австралија, за да се ограничи објавувањето на Спајкечер и на било информации кои произлегуваат од работата на г. Рајт за Службата за безбедност. Тврдењето не се базирало на службена тајна, туку врз основа на откривањето на ваквите информации од страна на г. Рајт претставува прекршување на, особено, неговата должност на доверливост според условите на неговото вработување. На 17 септември тој и неговите издавачи, Хеинман Паблицерс Австралија пту лтд (Heinemann Publishers Australia Pty Ltd), одредија претпријатија, со што тие се обврзуваат, да не објавуваат во очекување на сослушувањето од барањето на Владата за забрана.

Во текот на австралиската постапка, Владата се противи на книгата таква каква што е; тие одбија да наведат за кои пасуси не се согласуваат бидејќи се штетни за националната безбедност.

II. ПРИВРЕМЕНИТЕ ПОСТАПКИ ВО АНГЛИЈА И НАСТАНИТЕ КОИ СЕ СЛУЧУВААТ ДОДЕКА ТИЕ СЕ ВО ТЕК

A. Обсервер и Гардијан статиите и претстојните забрани

7 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со претходното ограничување) ЗАЕДНО СО
СУДИИТЕ ПЕТИТИ, РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ;

14. Додека австралиските постапки сè уште се во тек, националниот неделен весник Обсервер на Обединетото Кралство и националниот дневен весник Гардијан на Велика Британија, во недела и понеделник 22 и 23 Јуни 1986 година соодветно, објавија кратки статии во весникот со кои известуваат за претстојната расправа во Австралија и даваат детали за содржината на текстот во Спајкечер. Овие два весника веќе некое време се за спроведување на кампања за независната истрага за работењето на Службата за безбедност. Дадените детали ги вклучуваат следните наводи за несоодветно, криминално и противуставно однесување на дел од МИ5 службеници:

(а) МИ5 „прислушкување“ на сите дипломатски конференции во Домот Ланкастер во Лондон во текот на 1950-тите и 1960-тите години, како и на преговорите за независност на Зимбабве во 1979 година;

(б) МИ5 „прислукување“ на дипломати од Франција, Германија, Грција и Индонезија, како и хотелската соба на г. Хрушчов за време на неговата посета на Велика Британија во 1950-тите и се виновни за рутинска кражба и „прислукување“ (вклучувајќи го и формирањето на Руски конзулати во странство);

(в) МИ5 неуспешно смисли завера да го убие претседателот Насер од Египет за време на Суецката криза;

(г) МИ5 смисли завера против Харолд Вилсон (Harold Wilson) за време на неговиот премиерски мандат од 1974 до 1976;

(д) МИ5 (спротивно на нејзините упатства) ги пренасочи своите ресурси за испитување на левоориентирани политички групи во Британија.

Обсервер и Гардијан статиите, кои биле напишани од г. Дејвид Лиг (David Leigh) и г. Пол Лашмар (Paul Lashmar) и од г. Ричард Нортон-Тејлор (Richard Norton-Taylor), соодветно, биле базирани на истражувања од страна на овие новинари од доверливи извори, а не на генерално достапни информации од меѓународни медиуми или сличен материјал. Сепак, голем дел од актуелните информации во статиите веќе се објавени на друго место (види став 12 погоре). Судовите во Англија потоа заклучиле дека, на билансот на веројатности, изворите на новинарите мора да дошле од канцелариите на издавачите на Спајкечер или правните советници кои ги застапуваат и авторот (види пресуда од 21 декември 1987 година од г. Џастис Скот (Justice Scott); став 40 подолу).

15. Јавниот обвинител повел постапка за прекршување на довербата во Канцелариското одделението на Високиот суд за правда на Англија и Велс против Обсервер лтд, сопствениците и издавачите на Обсервер, г. Доналд Трелфорд (Donald Trelford), уредникот и г. Лиг и г. Лашмар, како и против Гардијан Весници лтд, сопствениците и издавачите на Гардијан, г. Питер Престон (Peter Preston), уредникот и г. Нортон-Тејлор.

Јавниот обвинител бара постојана забрана против обвинетите (кои се во натамошниот текст заеднички именувани како „О.Г.“), спречувајќи ги да објавуваат материјал од Спајкечер. Неговото тврдење е основано на принципот дека информациите во мемоарите биле доверливи и дека третата странка која ги поседува информациите, знаејќи дека тоа потекнува од прекршување на доверба што се должи на истата должност на оригиналниот доверител. Било прифатено дека едно обесштетување би бил недоволен и несоодветен лек за јавниот обвинител и дека само забрана ќе ѝ послужи на неговата цел.

16. Доказната основа за барањето на јавниот обвинител биле две изјави под заклетва од страна на г. Роберт Армстронг (Robert Armstrong), секретар на британскиот кабинет, во австралиските постапки на 9 и 27 септември 1985 година. Тој изјави, меѓу другото, дека објавувањето на која било приказна врз основа на достапните информации на г. Рајт, како член на Службата за безбедност би предизвикало неизмерна штета, како за самата служба така и за неговите службеници и другите идентификувани лица, поради вклучените откритија. Тоа исто така, би ја нарушило довербата која пријателските земји и другите организации и лица ја имаат во Службата за безбедност и би се создал ризик кај другите вработени или поранешни вработени во таа служба да бараат објавување на слични информации.

17. На 27 јуни 1986 година екс парте, на јавниот обвинител му биле наложени привремени забрани ограничувајќи какво било понатамошно објавување во очекување на независно судење на постапките. На барање од страна на О.Г. и по сослушување помеѓу странките на 11 јули, г. Џастис Миле (Justice Millett) (со седиште во Канцелариското одделението) одлучи дека овие забрани треба да останат во сила, но со различни измени. На обвинетите им била дадена слобода да применуваат, изменуваат или даваат наредби во рок од дваесет и четири часа од известувањето.

18. Причините за донесување на одлука на г. Џастис Миле може да биде накратко сумирана како што следува.

(а) Откривање на информациите од страна на г. Рајт стекнати како член на Службата за безбедност би претставувало повреда на неговата должност за доверливост.

(б) О.Г. има желба слободно да објавува дополнителни информации кои произлегуваат директно или индиректно од г. Рајт и откривање на наводните незаконски активности од страна на Службата за безбедност, без разлика дали биле претходно објавени или не.

(в) Ниту правото на слобода на говор, ниту правото да спречи откривање на доверливи информации е конечно.

(г) При решавање, меѓу јавниот интерес во спречување и јавниот интерес во дозволување на таквото откривање, како во конкретниот случај, судот мора да ги земе во предвид сите релевантни фактори, вклучувајќи ги и фактите дека ова е привремена тужба, а не судење на постапката, дека бараните забрани во оваа фаза се само привремени и дека одбивањето на привремени мерки за олеснување може да предизвика непоправлива штета и ефикасно да му ги одземе правата на јавниот обвинител. Во такви околности, конфликтот треба да се реши со воздржаност, освен ако судот не е задоволен бидејќи имало сериозна одбрана на јавен интерес со која може да успее на судењето: пример би бил кога предложеното објавување поврзано со незаконски дела, чие откривање се бара во интерес на јавноста. Ова би можело да се смета или како исклучок на американскиот принцип (види став 10 погоре) или нивната примена во посебни околности каде што јавниот интерес ги засега двете страни.

(д) Главниот приговор на јавниот обвинител не е за ширење на обвинувања за Службата за безбедност, туку за фактот дека тие обвинувања биле направени од страна на еден од нејзините поранешни вработени, а тоа е токму она што О.Г. има желба да го објави. Постојат веродостојни докази (во облик на изјави под заклетва на г. Роберт Армстронг; види став 16 погоре) дека појавата на

9 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со претходното ограничување) ЗАЕДНО СО
СУДИИТЕ ПЕТИТИ, РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ;

доверливост е од суштинско значење за работата на Службата за безбедност и дека ефикасното извршување на своите должности ќе биде ослабено, со можна опасност за националната безбедност, ако високи офицери биле познати дека се слободни да го откријат она што го научиле додека биле таму вработени. Иако овие докази сè уште се тестираат на независно судење, одбивањето на привремена забрана ќе обезбеди индиректно објавување и трајно лишување на јавниот обвинител од неговите права на судењето. Имајќи во предвид, меѓу другото, дека наводните незаконски активности се случиле во минатото, немало задолжителен интерес кој бара веднаш да се објави, отколку по судењето.

Во следните фази на времените постапки, и Апелациониот суд (види ставови 19 и 34 подолу) и сите членови на Апелациониот Комитетот на Домот на лордови (види ставови 35-36 подолу) смета дека овој почетен грант на времени забрани од страна на г. Џастис Миле бил оправдан.

19. На 25 јули 1986 година, Апелациониот суд ја отфрли жалбата од страна на О.Г. и се придржувал на забраните, со мали измени. Тоа се однесува на американ цианимид принципи (види став 10 погоре) и се смета дека г. Џастис Миле не тргнал во погрешна насока или го извршил своето дискреционо право на погрешна основа. Ја одбива можноста за жалба на Домот на лордови. Исто така потврдува дека случајот е погоден за брзо судење.

Како што е изменето со забраните од Апелациониот суд, („Милетовите забрани“) го спречуваат О.Г., до судењето или дополнителниот налог, од:

„1. откривање или објавување или предизвикување или дозволување да бидат откриени или објавени на било кое лице какви било информации добиени од страна на Питер Морис Рајт во својство на член на британската служба за безбедност и за кои знаат, или имаат разумни основи да веруваат, да доаѓаат или да се добиени, без разлика дали директно или индиректно, од наведеното на Питер Морис Рајт;

2. припишување во било кое откривање или објавување извршено од нивна страна на било кое лице какви било информации за британската служба за безбедност од наведеното на Питер Морис Рајт дали по име или на друг начин.“

Наредбите ги содржат следниве услови:

„1. со оваа наредба да не се забранува директна понуда на овластувања на Питер Морис Рајт веќе направена од страна на г. Чепман Пинчер во објавените дела, или во телевизиска програма или програми кои се емитуваат од страна на Гранада телевизија;

2. ниту едно прекршување на оваа наредба нема да биде претставено со откривање или објавување на било каков материјал откриен на отворена расправа во Врховниот суд на Нов Јужен Велс, освен ако е забрането од страна на судијата кој заседава или кој по судскиот процес има постапка бр. 4382 од 1985 година, не е забрането од објавување;

3. ниту едно прекршување на оваа наредба нема да биде претставено со фер и прецизен извештај од постапката во (а) или парламентарниот дом во Обединетото Кралство, чие објавување е дозволено од таа куќа, или (б) судот на Обединетото Кралство кој заседава во јавност.“

20. На 6 ноември 1986 година Апелациониот Комитетот на Домот на лордови ја одбива можноста за жалба против Одлуката на Апелациониот суд. Жалбата потоа била повлечена врз основа на одлуката на Домот на лордови од 30 јули 1987 година (види ставови 35-36 подолу).

Б. Првостепеното решение во Австралија

21. Судието на постапката на Владата во Австралија (види став 13 погоре) се одржа во ноември и декември 1986 година. Постапките детално биле прикажани во медиумите во Велика Британија и на други места. Во пресудата доставена на 13 март, 1987 година г. Џастис Пауел (Justice Powell) го отфрли барањето на јавниот обвинител против г. Рајт и неговите издавачи, тврдејќи дека голем дел од информациите во Спајкечер веќе не се тајна и дека објавувањето на остатокот не би било на штета на британската влада или Службата за безбедност. Претпријатијата да не објавуваат откако биле отпуштени по налог на судот.

Јавниот обвинител поднел жалба; по сослушувањето во Нов Јужен Велс до Апелациониот суд во седмицата од 27 јули 1987 година, пресудата е одложена. На обвинетите им било наредено претпријатијата да не објавуваат додека жалбата е во тек.

В. Дополнителни извештаи во медиумите во врска со Спајкечер; случајот Индепендент

22. На 27 април 1987 година голем извадок од одредени претпоставки во Спајкечер, наводно, врз основа на примерок од ракописот, се појавиле во националниот дневен весник Индепендент (The Independent) на Обединетото Кралство. Подоцна истиот ден, извештаите од тој извадок биле објавени во Лондон ивнинг стандард (The London Evening Standard) и во Лондон дејли њуз (London Daily News).

Следниот ден јавниот обвинител, кој е дел од одделот на Високиот суд, го одби движењето против издавачите и уредниците на овие три весници за непочитување на судот бидејќи имаат намера да се мешаат или да го загрозуваат спроведувањето на правдата. Одбивањето му било одобрено на 29 април. Во оваа тужба (во понатамошниот текст наведено како „случајот Индепендент“) и јавниот обвинител не ја вршел должноста – бидејќи ја прекршил довербата во постапка против О.Г. - како претставник на Владата, но самостојно и во негова надлежност како „чувар на јавниот интерес поради спроведување на правдата“.

Извештаи слични на оние од 27 април се појавија на 29 април во Австралија, во Мелбурн ејџ (The Melbourne Age) и Канбера тајмс (The Canberra Times), а на 3 мај во Соединетите Американски Држави, во Вашингтон Пост (The Washington Post).

23. На 29 април, 1987 година О.Г. поднесе барање за разрешување на Милетовите забрани (види став 19 погоре) врз основа на тоа дека имало значајна промена на околности, бидејќи тие биле одобрени. Тие го наведуваат она што се случува во австралиската постапка и новинарските извештаи на Обединетото Кралство од 27 април.

Заменик-канцеларот, г. Николас Браун-Вилкинсон (Nicolas Browne-Wilkinson), почна да ги слуша овие тужби на 7 мај, но ги одложи во очекување на утврдувањето на прелиминарно прашање на правото, изнесено во случајот Индепендент (види став 22 погоре), на кое мислеше дека нивниот исход во голема мера ќе зависи, имено од тоа „дали објавувањето направено знаејќи ја нерешената забрана против друга странка, и дали, ако се направени од таа друга

11 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со претходното ограничување) ЗАЕДНО СО
СУДИИТЕ ПЕТИТИ, РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ;

странка таа ќе биде во спротивност со тоа, претставува кривично непочитување на судот врз основа на тоа што го напаѓа или попречува процесот на правдата во однос на наведената забрана“. На 11 мај, во одговор на поканата на заменик-канцеларот, јавниот обвинител водел постапката во случајот Индепендент во Канцеларското одделението на Високиот суд и заменик-канцеларот наложил судење на прелиминарните прашања.

24. На 14 мај 1987 година Викинг Пингвин Инкорпорејтид (Viking Penguin Incorporated), кој ги купил Австралиските правата за објавување на Спајкечер во САД од г. Рајт, ја најавија својата намера за објавување на книгата во САД.

25. На 2 јуни 1987 година заменик-канцеларот одлучил за прелиминарното прашањето на правото во случајот Индепендент. Тој смета дека извештаите кои се појавиле на 27 април 1987 година (види став 22 погоре) не може, што се однесува до законот, да изнесуваат непочитување на судот, бидејќи тие не биле во спротивност со изречените услови од Милетовите забрани и трите засегнати весници не биле странка во тие забрани или во прекршувањата од страна на лицата кои се вклучени. Јавниот обвинител поднел жалба.

26. На 15 јуни 1987 година О.Г., сметајќи на планираното објавување во САД, поднел тужба со цел да слушнат за нивното барање за ослободување од одговорност од Милетовите забрани (види став 23 погоре). Прашањето е, сепак, одложено во очекување на исходот од жалбата на јавниот обвинител во случајот Индепендент, на сослушувањето кое започна на 22 јуни.

Г. Објавувањата во продолженија на Спајкечер започнуваат во Сандеј тајмс

27. На 12 јули 1987 година Сандеј тајмс, кој го купил Британскиот весник ги продолжил правата од Австралиските издавачи на г-дин Рајт и се стекнал со копија од ракописот од Викинг Пингвин Инкорпорејтид во САД, печатен - во неговите подоцнежни изданија за да се избегне ризикот од постапки за забрана - првиот дел од извадоци од Спајкечер.

Образложува дека ова било темпирано да се совпадне со објавувањето на книгата во САД, кое требало да се одржи на 14 јули.

На 13 јули јавниот обвинител започнал постапка против С.Т. за непочитување на судот, врз основа на тоа што објавувањето ја уништува целта на Милетовите забрани.

Д. Објавување на Спајкечер во Соединетите Американски Држави

28. На 14 јули 1987 година Викинг Пингвин Инкорпорејтид го објави Спајкечер во Соединетите Американски Држави; некои примероци, всушност биле ставени на продажба претходниот ден. Веднаш бил бестселер. Британската влада, која била советувана дека постапката за ограничување на објавувањата во САД нема да успее, не превзеде правно дејство за таа цел ниту во САД ниту во Канада, каде што книгата исто така станала бестселер.

29. Значителен број на примероци од книгата тогаш биле донесени во Велика Британија, особено од страна на британски граѓани кои ја купиле при

посета на САД или кои ја купиле преку телефон или пошта од американските книжарници. Телефонскиот број и адресата од таквите книжарниците кои се подготвени за доставување на книгата во Обединетото Кралство биле широко рекламирани во земјата. Не преземале никакви чекори за да се спречи таквиот увоз од страна на Британската влада, која формира став дека иако забраната била во рамки на овластувањата, најверојатно нема да биде ефикасна. Сепак, преземале чекори за да се спречи достапноста на книгата во книжарници или библиотеки во Велика Британија.

Ѓ. Заклучок од случајот Индепендент

30. На 15 јули 1987 година Апелациониот суд најавил дека ќе ја поништи пресудата на Заменик-канцеларот во случајот Индепендент (види став 25 погоре). Неговите причини, кои биле изречени на 17 јули, во основа се следниве: целта на Милетовите забрани била да се зачува доверливоста на Спајкечер материјалот до независното судење на постапките против О.Г.; управувањето на Индепендент, Лондон ивнинг стандард и Лондон дејли њуз може, во однос на правото, да претставува кривично непочитување на судот бидејќи објавувањето на тој материјал ќе ја уништи доверливоста а оттука и предметот на тие постапки и затоа се меша во делењето на правдата. Апелациониот суд го вратил случајот на Високиот суд за да се утврди дали трите весници постапиле со специфична намера на такво мешање (оддели 2 (3) и 6 (в) од непочитувањето на судот 1981).

31. Апелациониот суд одби обвинетите да се жалат до Домот на лордовите и тие не бараат одбивање за жалба од самиот Дом. Тие не се однесуваат на Високиот суд за измена на Милетовите забрани. Резултатот од одлуката на Апелациониот суд била дека судските забрани биле ефективно обврзувачки за сите британски медиуми, вклучувајќи го и Сандеј тајмс.

Е. Заклучок од времените постапки во Обсервер, Гардијан и Сандеј тајмс случаите; одржување на Милетовите забрани

32. С.Т. јасно стави до знаење дека, освен тоа што се ограничени со закон, тие ќе го објават вториот дел од продолженија на Спајкечер на 19 јули 1987 година. На 16-ти јули, јавниот обвинител поднел барање за забрана за нивно воздржување од објавување на дополнителни извадоци, одржувајќи го ставот дека ова ќе претставува непочитување на судот заради комбинираниот ефект на Милетовите забрани и одлуката во случајот Индепендент (види став 30 погоре).

Истиот ден, на Заменик-канцеларот му била доделена привремена забрана за ограничување на објавување од страна С.Т. до 21 јули 1987 година. Било договорено дека на 20 јули ќе го разгледа барањето од страна О.Г. за исфрлање на Милетовите забрани (види став 26 погоре) и дека, бидејќи тие ефективно го обврзале С.Т., тој ќе има право да биде сослушан во поддршка на тужбата. Дополнително се согласиле дека тој, исто така ќе го слушне барањето на јавниот обвинител за забрана против С.Т. и дека тоа тврдење ќе пропадне ако Милетовите забрани се исфрлат.

13 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со претходното ограничување) ЗАЕДНО СО
СУДИИТЕ ПЕТИТИ, РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ;

33. По сослушувањето на аргументите од 20 до 22 јули 1987 година, заменик-канцеларот донел пресудата на последниот споменат датум, исфрлајќи ги Милетовите забрани и одбивајќи го барањето за забрана против С.Т.

Причините на заменик-канцеларот може да бидат накратко сумирани според следново.

(а) Имало, особено во поглед на објавувањето во САД (види ставови 28-29 погоре), радикална промена на околностите и тоа морало да се земе предвид доколку е соодветно да се одобрат забраните во новите околности.

(б) Имајќи ја предвид судската пракса и без оглед на променетите околности, се претпоставува дека јавниот обвинител се уште имал спорен случај за добивање забрана против О.Г. на независно судење; според тоа, обичните американски принципи (види став 10 погоре) не се применуваат.

(в) Бидејќи штетата ќе биде неефикасен лек за јавниот обвинител и ќе нема надомест на весниците, морало да се утврди каде се наоѓа рамнотежата на погодност; треба да се фаворизира зачувување на доверливоста освен ако друг јавен интерес ја надминува.

(г) Фактори во корист на продолжување на забраните биле: постапките биле само привремени; немало ништо ново или итно за изјавите на г. Рајт, а забрани ќе ги поврзат сите медиуми, така што нема да има прашање на дискриминација; претпријатијата да не објавуваат кога сè уште се во сила во Австралија; исфрлање на забраните би значело дека судовите биле немоќни да ја зачуваат доверливоста; да се продолжи со забраните би ги обесхрабрило другите по примерот на г. Рајт.

(д) Фактори во корист на исфрлање на забраните биле: објавувањето во САД уништило голем дел од целта на активностите на јавниот обвинител; објавување во печатот, особено оние што се однесуваат на изјавите за незаконито однесување во јавниот сервис, не треба да се ограничат освен ако тоа било неизбежно; на судовите ќе им се наруши репутацијата, ако извршиле наредби кои очигледно не се способни за остварување на нивната цел.

(ѓ) Прашањето било добро измерено, а никако очигледно, но, со двоумење, билансот паднал во корист на исфрлање на забраните.

Јавниот обвинител веднаш поднел жалба против одлуката на заменик-канцеларот, во очекување на жалбата за забраните против О.Г., но не и забраната против С.Т. (види став 32 погоре), која сè уште е во сила.

34. Во пресудата од 24 јули 1987 година Апелациониот суд смета дека:

(а) Заменик-канцеларот згрешил во правото во различни аспекти, така што Апелациониот суд може да ја оствари својата сопствена дискреција;

(б) во однос на американското објавување на Спајкечер, било несоодветно да се продолжи со Милетовите забрани во нивната оригинална форма;

(в) сепак, соодветно било да се разликуваат овие забрани за да се спречи објавување во текот на сите или дел од книгата или други изјави од страна на или кои се однесуваат на г. Рајт во областа на безбедноста, но да се дозволи „резиме во општи термини“ на неговите изјави.

Членовите на Апелациониот суд сметаат дека продолжувањето на забраните ќе: служи за да се врати довербата во Службата за безбедност со покажување дека мемоарите не може да се објават без овластување (г. Џон Доналдсон, Господарот од Ролс (Sir John Donaldson, Master of the Rolls)); служи за заштита

на правата на јавниот обвинител за време на судењето (г. Џастис Ралф Гибсон (Lord Justice Ralph Gibson)); или исполнување на должноста на судовите за запирање на ширењето на материјалот напишан со прекршување на довербата (г. Џастис Расел (Lord Justice Russell)).

Апелациониот суд одбил сите странки да се жалат во Домот на лордовите.

35. По сослушување на аргументите од 27 до 29 јули 1987 година (кога ниту една страна не го поддржала компромисното решение на Апелациониот суд), Апелациониот Комитетот на Домот на лордовите дал пресудата на 30 јули, со мнозинство од три (г. Брендон оф Оакбрук, г. Темплеман и г. Акнер (Lord Brandon of Oakbrook, Lord Templeman and Lord Ackner)) од две (г. Бриџ оф Харвик - непосредниот претходен Претседател на Комисијата за безбедност - и г. Оливер оф Ајлмертон (Lord Bridge of Harwich - the immediate past Chairman of the Security Commission - and Lord Oliver of Aylmerton)), дека Милетовите забрани треба да продолжат. Всушност, тие потоа останале во сила до почетокот на независното судење со постапките за прекршување на довербата на 23 ноември 1987 година (види став 39 подолу).

Мнозинството исто така одлучило дека обемот на забрани треба да се прошири со бришење на дел од условот кој претходно дозволувал одредено известување од австралиската постапка (види став 19 погоре), бидејќи забраните би биле заобиколени ако англиските весници репродуцираат пасуси од Спајкечер прочитани во отворен суд. Во настаните кои се случиле, ова бришење, според Владата, немало практично појавување на известувањето за австралиската постапка.

36. Членовите на Апелациониот комитет ги дале нивните писмени причини на 13 август 1987 година; тие може накратко да се сумираат како што следи.

(а) г. Брендон оф Оакбрук

(i) Предметот на постапките на јавниот обвинител против О.Г. била заштитата на важен јавен интерес, односно одржување колку што е можно на тајноста на Службата за безбедност, како што било признаено во член 10 став 2 (чл. 10-2) од Конвенцијата, правото на слобода на изразување е предмет на одредени исклучоци, вклучувајќи ја и заштитата на националната безбедност.

(ii) Засегнатите забрани биле само привремени, направени за надгледување за време на судењето и нивното продолжување не ја прејудува одлуката да биде донесена на судењето за тврдењето за крајните забрани.

(iii) Прегледот во судовите подолу, пред американското објавување, дека јавниот обвинител имал силен спорен случај за добивање на крајните забрани на судењето не бил навистина отворен за да ги предизвика.

(iv) Објавувањето во САД го ослабило случајот, но останало спорно, не било јасно дали, во интерес на правото, објавувањето предизвикало должноста на весниците за необјавување да престане да важи. Иако голем дел од потенцијалната штета укажана од страна на г. Роберт Армстронг (види став 16 погоре) веќе е направена, судовите сè уште се во можност да преземат корисни чекори за да се намали ризикот од слична штета од страна на други вработени во Службата за безбедност во иднина. Овој ризик е толку сериозен што судовите треба да направат се што можат за да го намалат.

(v) Единствениот начин праведно да се утврди случајот на јавниот обвинител и да се најде соодветна рамнотежа помеѓу интересите на јавноста кои се

15 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со претходното ограничување) ЗАЕДНО СО
СУДИИТЕ ПЕТИТИ, РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ;

вклучени бил да се одржи независното судење, на кое доказите ќе бидат изнесени и подложени на вкрстено испрашување.

(vi) Непосредното исфрлање на забраните целосно ќе го уништи спорниот случај на јавниот обвинител во привремената фаза, без да има можност за приложување на соодветен доказ.

(vii) Продолжувањето на забраните до судењето, доколку тврдењата на јавниот обвинител потоа не успеат, само го одложува но не го спречува правото на весниците да објавуваат информации кои, покрај тоа, се поврзани со настани кои се случиле многу одамна во минатото.

(viii) Во вкупните интереси на правдата, тек кој би довел само до привремена и во никој случај непоправлива штета поради весниците се претпочита оној тек кој би довел до постојана и непоправлива штета поради причината на јавниот обвинител.

(б) г. Темплеман (кој се согласил со забелешките на г. Брендон и г. Акнер)

(i) Жалбата вклучува судир меѓу правото на јавноста да биде заштитена од страна на Службата за безбедност и правото да бидат обезбедени со целосни информации од страна на печатот. Затоа, се вклучува разгледувањето од Конвенцијата, во однос на тоа дали нарушувањето конституирано со забрани било, на 30 јули 1987 година, потребно во едно демократско општество за една или повеќе цели наведени во член 10 став 2 (чл. 10-2).

(ii) Во однос на Конвенцијата, ограничувањата биле неопходни во интерес на националната безбедност, за заштита на угледот или правата на другите, за заштита од откривање на доверливи информации како и за одржување на авторитетот на судството. Ограничувањата ќе спречат оштетување на службата за безбедност, особено во форма на масовно ширење, и сега и во иднина, со обвинувања на кои членовите не можат да одговорат. За да се исфрлат забраните би ѝ се предале на моќта на медиумите за да се избегне наредбата на судот за заштита на доверливи информации добиени од страна на член на службата.

(в) г. Акнер (кој се согласил со забелешките на г. Темплеман)

(i) Бил прифатен од сите членови на Апелациониот комитет дека: јавниот обвинител имал спорен случај за постојана забрана; штетите се безвреден лек за круната која, ако Милетовите забрани не ја продолжат, ќе ги изгубат засекогаш изгледите за добивање на постојани забрани на судењето; продолжување на Милетовите забрани не е „конечно спречување“ со печатот кој, ако е успешен на судењето, тогаш ќе биде во можност да ги објави материјалите кои не се итни; таму имало вистински јавен интерес, кој барал заштита, за ефикасното функционирање на Службата за безбедност и проширување, бидејќи не било спорно од страна на весниците, да се обесхрабри употребата на пазарот на Обединетото Кралство за ширење на неовластени мемоари од службеници на службата за безбедност.

(ii) Тоа би било негирање на правдата за да се одбие овозможување забраните да продолжат се до судењето, што ќе го отстрани факторот јавен интерес без судење и предвреме и трајно би ја отстранило заштитата на јавниот обвинител од судовите.

(г) г. Бриџ оф Харвик

(i) Случајот во корист на одржување на Милетовите забрани - кој бил правилно доделен на прво место - нема да биде посилен на судењето, отколку што е сега, би било апсурдно да се продолжат привремено ако ниту еден случај за постојани забрани не може да биде одобрен.

(ii) Бидејќи Спајкечер обвинувањата биле слободно достапни за јавноста, очигледно било премногу доцна за забраните да служат во интерес на националната безбедност во заштита на чувствителни информации.

(iii) Може да се претпостави дека јавниот обвинител се уште може да покаже основна должност обврзувајќи се за весници, но прашањето било дали Милетовите забрани сè уште може доволно да го заштитат интересот на националната безбедност за да се оправда загрозувањето на слободата на говорот. Аргументот дека нивното продолжување ќе има ефект на заплашување е со минимална важност.

(iv) Обидот да се изолира британската јавност од информации кои се на располагање на друго место бил значаен чекор на патот кон карактеристики на цензура на еден тоталитарен режим и, ако продолжат, ќе доведе до осуда на Владата и понижување од страна на Европскиот суд за човекови права.

(д) г. Оливер оф Ајлмертон

(i) Првичната наредба на г. Џастис Милет била целосно точна.

(ii) Забраните првично биле наметнати за да се зачува доверливоста на она што тогаш било необјавени тврдења, но доверливоста сега е неповратно уништена со објавување на Спајкечер. Дискутабилно е дали било правилно да се употребат привремени забрани како лек против весниците (кои не се загрижени со таквото објавување) за останатите цели за кои забраните може да послужат, имено казнување на г. Рајт и обезбедување на пример за другите.

(iii) Весниците ги претставија своите аргументи врз основа на тоа што јавниот обвинител се уште имал спорен случај за признавање на постојани забрани и бил на сила ставот дека тешкиот и нов случај во правото треба да се утврди без понатамошни аргументи на судењето. Сепак, во светлина на достапноста на јавноста на Спајкечер материјалот, било тешко да се види како тоа би можело да биде успешно тврдејќи дека весниците треба да бидат трајно воздржани од објавување, а случајот на јавниот обвинител е мала веројатноста да се подобри во меѓувреме. Ниту еден спорен случај за трајни забрани на судењето не треба да остане на сила и според тоа Милетовите забрани треба да се исфрлат.

Ж. Заклучок од австралиската постапка; понатамошно објавување на Спајкечер

37. На 24 септември 1987 година Апелациониот суд на Нов Јужен Велс донел пресуда за одбивање на жалбата на јавниот обвинител (види став 21 погоре); мнозинството сметало дека неговото тврдење не било оправдано во Австралискиот суд, бидејќи тоа вклучувало или обид да се наметне индиректно јавниот закон на странска држава или определување на прашањето дали објавувањето ќе биде на штета на јавниот интерес во Обединетото Кралство.

Јавниот обвинител се обратил до Високиот суд на Австралија. Во поглед на објавувањето на Спајкечер во САД и други земји, тој суд одбил да даде привремена забрана за ограничување на нејзиното објавување во Австралија во

17 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со претходното ограничување) ЗАЕДНО СО
СУДИИТЕ ПЕТИТИ, РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ;

очекување на сослушувањето; било објавено во таа земја на 13 октомври. Жалбата била одбиена на 2 јуни 1988 година, врз основа на тоа, според меѓународното право, тврдењето - како што е јавниот обвинител - да се спроведе британскиот владин интерес во неговата служба за безбедност било неспроведливо во австралиските судови.

Понатамошните постапки поднесени од страна на јавниот обвинител против весниците за забрани биле успешни во Хонг Конг, но не и во Нов Зеланд.

38. Во меѓувреме, објавувањето и ширењето на Спајкечер и неговата содржина продолжиле низ целиот свет, не само во Соединетите Американски Држави (околу 715.000 примероци биле испечатени и речиси сите биле продадени до октомври 1987 година) и во Канада (околу 100.000 примероци биле испечатени), но исто така и во Австралија (145.000 примероци биле печатени, од кои половината биле продадени во рок од еден месец) и Ирска (30.000 примероци биле испечатени и дистрибуирани). Околу 100.000 примероци биле испратени во различни европски земји, освен во Велика Британија и примероци биле дистрибуирани од Австралија во азиските земји. Радио емитувањата на англиски јазик за книгата биле направени во Данска и Шведска и книгата била преведена на дванаесет други јазици, вклучувајќи десет европски.

III. ВАЖНИТЕ ПОСТАПКИ ВО АНГЛИЈА

A. Прекршување на доверба

39. На 27 октомври 1987 година, јавниот обвинител повел постапка против С.Т. за прекршување на доверба, а во прилог на привремените мерки за олеснување, тој побарал декларација и сметка од профитот. Независното судење на таа постапка и на неговите постапки против О.Г. (види став 15 погоре) - во кои, со измена од 30 октомври, тој сега бара декларацијата, како и забраната - да се одржуваат пред г. Џастис Скот во Високиот суд во ноември-декември 1987 година. Тој слушнал докази во име на сите странки, сведоците, вклучувајќи го и г. Роберт Армстронг (види став 16 погоре). Тој, исто така ја продолжил времената забрана, во очекување на испорака на неговата пресуда.

40. Г. Џастис Скот донел пресуда на 21 декември 1987 година; ги содржи следниве забелешки и заклучоци.

(а) Основата за барањето на јавниот обвинител за постојани забрани веќе не е за зачувување на тајноста на одредени информации, туку за промоција на ефикасноста и угледот на Службата за безбедност.

(б) Кога се бара да биде спроведена должност на доверба против весникот кој поседува информации за кои се знае дека се доверливи, обемот на неговата должност ќе зависи од релативната тежина на интересите за кои се тврди дека се заштитени од страна на таа должност и интересите обезбедени со откривање.

(в) Треба да се земе предвид од член 10 (чл. 10) од Конвенцијата и на пресудите на Европскиот суд утврдувајќи дека ограничувањето на слободното изразување во интерес на националната безбедност не треба да се смета за неопходно, освен ако имало „голема општествена потреба“ за ограничување и тоа било „пропорционално на бараните легитимни цели“.

(г) г. Рајт должел одговорност кон круната да не открива никакви информации добиени од таму во текот на својата работа во МИ5. Тој не ја извршил одговорноста со пишување на Спајкечер и поднесување за објавување, и потоа објавување и ширење на книгата што е уште еден прекршок, така што јавниот обвинител ќе има право на забрана против г. Рајт или било кој негов застапник, ограничувајќи го да ја објавува Спајкечер во Обединетото Кралство.

(д) О.Г. не ја прекршувале својата должност за доверливост, создадена со тоа што се приматели на неовластено откривање од г. Рајт, во објавување на нивните статии од 22 и 23 јуни 1986 година (види став 14 погоре): статиите биле фер извештај со општи термини од претстојното судење во Австралија и потоа, откривањето на две од тврдењата на г. Рајт било оправдано со дополнителна основа во однос на откривањето на „неправда“.

(ѓ) С.Т., од друга страна, пак, ја прекршиле должност на доверливост со објавување на првата рата од извадоци од книгата на 12 јули 1987 година (види став 27 погоре), бидејќи тие извадоци содржат одреден материјал кој не ги покренува прашањата од јавен интерес надминувајќи ги оние од националната безбедност.

(е) С.Т. биле подложни на отчет за профитот кој го направиле како резултат на објавување на тој дел.

(ж) Тврдењата на јавниот обвинител за постојани забрани не успеале бидејќи објавувањето и ширењето на Спајкечер во светот од јули 1987 година завршило со резултат дека нема повеќе должноста на доверба од весници или други трети странки во однос на информациите во книгата; во однос на ова прашање, тежината на факторите за националната безбедност се потпираат на јавниот интерес во слободата на печатот со што таа е над се.

(и) Јавниот обвинител нема право на општа забрана ограничувајќи идно објавување на информации добиени од г. Рајт или други членови на Службата за безбедност.

По сослушувањето на аргументите, г. Џастис Скот наметна привремени забрани во очекување на жалба до Апелациониот суд; овие забрани содржат одредба која овозможува известување за австралиската постапка (види ставови 19 и 35 погоре).

41. По жалба од страна на јавниот обвинител и вкрстена-жалба од страна на С.Т., Апелациониот суд (составен од г. Џон Доналдсон, Господар од Ролс, г. Џастис Дилон и г. Џастис Бингам) ја потврди, на 10 февруари 1988 година, одлуката на г. Џастис Скот.

Сепак, г. Џон Доналдсон не се согласил со неговиот став дека статиите во Обсервер и Гардијан претставувале прекршување на нивната должност на доверба и дека тврдењето за забрана против овие два весника во јуни 1986 година не било „пропорционално со легитимната цел“. Г. Џастис Бингам, од друга страна пак, не се согласува со ставот на г. Џастис Скот дека С.Т. ја прекршувал службената должност со објавување на првиот дел на извадоци од Спајкечер, дека тие треба да пратат сметка од профитот и дека јавниот

19 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со претходното ограничување) ЗАЕДНО СО
СУДИИТЕ ПЕТИТИ, РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ;

обвинител бил назначен, во согласност со условите како што било во јули 1987 година, да се забрани да се спречат дополнителни продолженија.

По сослушување на аргументите, Апелациониот суд, исто така дал привремени забрани во очекување на жалба до Домот на лордови; на О.Г и С.Т. им била дадена слобода да аплицираат за промена или ослободување ако се појави незаконско одложување.

42. На 13 октомври 1988 година Апелациониот Комитетот на Домот на лордовите (г. Кит оф Кинкел, г. Брајтмен, г. Грифитс, г. Гоф оф Чивли и г. Џонси оф Туликетл (Lord Keith of Kinkel, Lord Brightman, Lord Griffiths, Lord Goff of Chieveley and Lord Jauncey of Tullichettle)), исто така, ја потврдиле одлуката на г. Џастин Скот. Отфрлајќи ја жалбата на јавниот обвинител и вкрстената-жалба од страна на С.Т., тврди:

„(i) Дека должноста на доверба би можела да произлезе од договор или капитал и близок пријател кој ги дознал информации во околности за добивање на таква обврска треба да се исклучи од откривање на други лица; дека трета странка која поседува информации за кои се знае дека се доверливи била обврзана со должност на доверба, освен ако должноста била прекината од страна на информации кои стануваат достапни за јавноста или должноста била надмината од страна на компензациски јавен интерес кој налага откривање на информациите; дека при барање да се ограничи откривањето на владини тајни Круната мора да покаже дека откривањето најверојатно ќе го оштети или го оштетило јавниот интерес пред да се одобри олеснување; дека објавувањето на Спајкечер низ целиот свет ги уништило сите тајни за нејзината содржина, како и примероците од истиот биле лесно достапни за кој било поединец кој сакал да ги добие, продолжување на забрани не е потребно и според тоа, забраните треба да бидат исфрлени.

(ii) (Г. Грифитс спротивно мислење) дека статиите од 22 и 23 јуни [1986] не содржеле информации штетни за јавниот интерес; дека Обсервер и Гардијан не биле во спротивност со нивната должност на доверливост кога ги објавиле [тие] статии и дека, според тоа, Круната не би имала право на постојана забрана за двата весника.

(iii) Дека Сандеј тајмс ја прекршувал својата должност на доверба во објавување на нивниот прв серијален извадок од Спајкечер на 12 јули 1987 година; дека не се заштитени од страна на одбраната од претходното објавување или откривање на неправдата; дека претстојното објавување на книгата во САД не придонесува за оправдување и дека, соодветно на тоа, Сандеј тајмс е подложна на сметка за профитот кој произлегуваат од тоа кршење.

(iv) Дека откако информациите во Спајкечер сега се во јавниот домен и повеќе не се доверливи, не може да се направи понатамошна штета за јавниот интерес од онаа што веќе не е направена, дека не треба да се додели забрана против Обсервер и Гардијан за ограничување на известувањето за содржината на книгата, како и дека (Г. Грифитс спротивно мислење) не треба да додели забрана против Сандеј тајмс за да се ограничи серијалот на понатамошни извадоци од книгата.

(v) Тие членови и поранешни членови на Службата за безбедност кои имаат обврска за должност за доверба на Круната и бидејќи мнозинството од нив не би откривало доверливи информации на весниците не би било соодветно да му се даде општа забрана за весниците да се воздржат од идните објавување на какви било информации за наводите во Спајкечер добиени од секој член или поранешен член на Службата за безбедност.“

Б. Непочитување на судот

43. Независното судење на активностите на јавниот обвинител за непочитување на судот против Индепендент, Лондон ивнинг стандард, Лондон дејли њуз (види став 22 погоре), С.Т. (види став 27 погоре) и одредени други весници се одржал пред г. Џастис Мори во Високиот суд во април 1989 година. На 8 мај, меѓу другото, Индепендент и С.Т не го почитувале судот и им изрекле парична казна од £ 50,000 во секој случај.

44. На 27 февруари 1990 година, Апелациониот суд ги отфрли жалбите од последните два весника против наодите дека тие не го почитувале судот, но заклучи дека нема да се наметнат казни. Понатамошната жалба од страна на С.Т. против непочитување на судот била отфрлена од страна на Апелациониот Комитетот на Домот на лордови на 11 април 1991 година.

ПОСТАПКИ ПРЕД КОМИСИЈАТА

45. Во нивната тужба (бр. 13166/87) поднеле жалба до Комисијата на 31 јули 1987 година, С.Т. тврдејќи дека соодветните привремени забрани претставуваат неоправдано нарушување на нивната слобода на изразување, како што е загарантирано со член 10 (чл. 10) од Конвенцијата. Тие понатаму тврдат дека, спротивно на член 13 (чл. 13), тие немале на располагање ефикасен правен лек пред националните власти за нивниот член 10 (чл. 10) жалба и дека тие биле жртви на дискриминација спротивно од член 14 (чл. 14).

46. Комисијата ја усвоила тужбата на 5 октомври 1989 година. Во својот извештај од 12 јули 1990 година (член 31) (чл. 31), изразиле едногласното мислење дека има прекршување на член 10 (чл. 10), но не и на член 13 (член 13) или член 14 (чл. 14).

Целосниот текст од мислењето на Комисијата и на усогласеното мислење кое се наоѓа во извештајот е дадено како анекс на оваа пресуда^{*****}. На 2 февруари 1989 година, С.Т. поднеле до Комисијата посебна тужба - која се уште била во тек пред тоа - во однос на наодот дека објавувањето на првиот извадок од Спајкечер на 12 јули 1987 година претставувало прекршување на нивната должност на доверба (види став 42 (iii) погоре). Тие го информирале Судот во својата расправа на 25 Јуни 1991 година дека тие исто така правеле и понатамошна примена во поглед на наодите дека не го почитувале судот (види став 44 погоре).

ЗАВРШНИ ПОДНЕСУВАЊА НАПРАВЕНИ ДО СУДОТ

47. На расправата на 25 јуни 1991 година, С.Т. побарале од судот: (а) да утврди дека продолжувањето на забраните на 30 јули 1987 година, е прекршување на член 10 (член 10); (б) да побараат од Владата да им ги плати сметките и трошоците кои се направени во Англија и во Стразбур, и (в) да

***** Забелешки од записничар

Поради практични причини, овој анекс е само во печатена верзија од пресудата (том 217 од Серија А од Објавувањата на судот), но копија од извештајот на Комисијата е достапна од регистарот.

21 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со претходното ограничување) ЗАЕДНО СО
СУДИИТЕ ПЕТИТИ, РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ;

разјаснат дека тестот утврден во американ цијанимид ко. против Етикон лтд не е во согласност со член 10 (чл. 10). 10).

Владата, од своја страна, го повика Судот да ги направи наодите изнесени во нивните поднесоци, имено, дека немало прекршување на правата на С.Т. според членови 10, 13 или 14 (чл. 10, чл. 13, чл. 14).

ВО ОДНОС НА ПРАВОТО

I. НАВОДНО ПРЕКРШУВАЊЕ НА ЧЛЕН 10 (чл. 10) ОД КОНВЕНЦИЈАТА.

A. Вовед

48. С.Т. тврдат дека тие биле жртви на непочитување на член 10 (чл. 10) од Конвенцијата, што го предвидува следново:

„1. Секој има право на слобода на изразување. Ова право ја вклучува слободата на сопствено мислење и примање и пренесување на информации или идеи без било какво нарушување на јавната власт и без оглед на границите. Овој член не ги спречува државите да доделуваат лиценци за работа на претпријатија за пренесување, телевизија или кина.

2. Остварувањето на овие слободи, бидејќи со себе носи должност и одговорност, може да биде предмет на формалности, услови, рестрикции или казни определени со закон и неопходни во едно демократско општество, во интерес на националната безбедност, територијалниот интегритет или јавната безбедност, за спречување на неред или кривично дело, за заштита на здравјето или моралот, за заштита на угледот или правата на другите, за заштита од откривање на доверливи информации или за одржување на авторитетот и непристрасноста на судството.“

Ова непочитување се смета дека се појавило на сметка на привремени забрани кои на почетокот биле наметнати на О.Г. и кои, како резултат на случајот Индепендент, биле ефикасно обврзувачки за С.Т. исто така, преку доктрината на непочитување на судот (види ставови 17-19 и 30-31 погоре). Жалбата е насочена кон ограничувањата во сила за време на периодот од 30 јули 1987 година до 13 октомври 1988 година, а не кон ограничувањата на кои С.Т. се (види став 32 погоре) или можеби биле предмет пред тоа.

Тврдењата биле оспорени од страна на Владата, но едногласно прифатени од страна на Комисијата.

49. Жалбите во однос на ограничувањата кои се јасно утврдени, бидејќи не било спорно, „нарушувањето“ со примена на правото на слободно изразување од С.Т., како што е загарантирано со став 1 од член 10 (чл. 10-1).

С.Т. не укажува на тоа дека ова нарушување не е „пропишано со закон“ или дека нема цел или цели кои биле легитимни според член 10 став. 2 (чл. 10-2) и судот воочува дека нема основа за поинакво објавување. За причините развиени во Обсервер и Гардијан пресуда од денешниот датум (серија А бр. 216, стр. 27 - 29, ставови 50-57), се смета дека Милетовите забрани биле „утврдени со закон“, и примарната цел на „одржување на авторитетот на судството“ и

понатамошната цел за заштита на „национална безбедност“. Кон ова само би се додало дека не постои претходен материјал во конкретниов случај за да се сугерира дека принципите на законот за непочитување на судот, со постапката со која Милетовите забрани го обврзуваат С.Т., дека не ги исполниле барањата кои произлегуваат од изразот „пропишани со закон“. Исто така, тие принципи, се дизајнирани за да се спречи однесувањето со намера да се меша или да го прејудицира спроведувањето на правдата (види став 22 погоре), јасна била целта на „одржување на авторитетот на судството“.

Б. Дали нарушувањето е „неопходно во едно демократско општество“?

1. Општи принципи

50. Аргументите пред судот биле концентрирани на прашањето дали жалбите во однос на нарушувањето може да се сметаат како „неопходни во едно демократско општество“. Во врска со ова, пресудите на судот во врска со член 10 (чл. 10) - почнувајќи со Хендисайд (Handyside) (7 декември, 1976 година; Серија А бр. 24.), најнов заклучок, со Оберчлик (Oberschlick) (23 мај 1991 година; Серија А бр. 204.) и вклучувајќи, меѓу неколку други, Сандеј тајмс (26 април, 1979 година; Серија А бр. 30.) и Линжен (Lingens) (8 јули 1986 година; Серија А, бр. 103) – ги објавуваат следниве основни принципи.

(а) Слободата на изразување претставува една од основните темели на едно демократско општество; предмет на став 2 од член 10 (член 10-2), тоа е применливо не само за „информации“ или „идеи“ кои се позитивно примени или се сметаат за ненавредливи или како прашање на непристрасност, но исто така и на оние кои навредуваат, шокираат, или вознемируваат. Слобода на изразување, како што е наведено во член 10 (чл. 10), е предмет на голем број исклучоци кои, сепак, мора да бидат тесно толкувани, а потребата за било какви ограничувања мора да е уверливо основана.

(б) Овие принципи се од особено значење кога се однесува за печатот. Додека не мора да се пречекорат утврдените граници, меѓу другото, во „интерес на националната безбедност“ или за „одржување на авторитетот на судството“, сепак е обврска да се разменуваат информации и идеи за работи од јавен интерес. Не само што медиумите имаат задача да ги пренесуваат таквите информации и идеи: јавноста, исто така, има право да ги добие. Од друга страна, медиумите нема да се во можност да ја одиграат својата витална улога на „чувари на јавноста“.

(в) Придавката „неопходно“, во рамки на значењето на член 10 став 2 (чл. 10-2), укажува на постоење на „итна општествена потреба“. Договорните земји имаат одредена граница на влијание во оценување на тоа дали таква потреба постои, но тоа оди заедно со европски надзор, опфаќајќи ги и законот и одлуките кои се применуваат, дури и оние дадени од страна на независни судови. Затоа судот е овластен да даде конечна одлука за тоа дали „ограничувањето“ се решава со слобода на изразување како заштитена со член 10 (чл. 10).

(г) Задачата на судот, во вршење на неговиот надлежен надзор, не е да го заеме местото на надлежните државни органи, туку да ги прегледа во согласност со член 10 (чл. 10) одлуките кои ги доставуваат согласно нивната

23 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со претходното ограничување) ЗАЕДНО СО
СУДИИТЕ ПЕТИТИ, РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ;

моќ на влијание. Ова не значи дека надзорот е ограничен само за утврдување дали обвинетата држава го употребила своето дискреционо право разумно, внимателно и со добра волја; она што судот треба да го направи е да погледне во жалбите за нарушување во светлина на случајот како целина и да утврди дали е „пропорционален на бараната легитимна цел“ и дали причините изнесени од страна на националните власти за оправдување се „релевантни и доволни“.

51. За избегнување на сомнеж, и имајќи ги во предвид писмените забелешки, кои биле доставени во овој случај од страна на „член 19“ (види став б погоре), судот само додал на горенаведеното дека член 10 (чл. 10) од Конвенцијата забранува наметнување на претходни ограничувања на објавеното, како такви. Ова е потврдено не само со зборовите „услови“, „ограничувања“, „спречување“ и „превенција“, кои се појавиле во таа одредба, но исто така и со пресудата на судот за Сандеј тајмс од 26 април 1979 година, а пресудите Маркт интерн ферлаг Гмбх (markt intern Verlag GmbH) и Клаус Берманмаркт (Klaus Beermannmarkt) од 20 ноември 1989 година (Серија А бр. 165). Од друга страна, опасностите својствени пред ограничувања се такви што тие го бараат највнимателниот надзор од страна на судот. Ова особено се однесува на медиумите, за весници е краткотрајна работа и за да се одложи нивното објавување, дури и за краток временски период, може да ги лиши од нивната вредност и интерес.

2. Примена во конкретниот случај на наведените принципи

52. С.Т. тврдеа дека жалбата за нарушување не е „неопходна во едно демократско општество“. Тие се потпираа особено на фактот дека Спајкечер бил објавен во Соединетите Американски Држави на 14 јули 1987 година (види став 28 погоре), со резултат дека доверливоста на неговата содржина е уништена. Исто така, мемоарите на г. Рајт биле добиени од странство од страна на жители на Велика Британија, Владата претходно не направила никаков обид да се наметне забрана за увоз (види став 29 погоре).

53. Во поднесокот на Владата, продолжувањето на привремените забрани за време на периодот од 30 јули 1987 година до 13 октомври 1988 година, и натаму останал „неопходно“, во однос на член 10 (член 10), за одржување на авторитетот на судството и на тој начин заштита на интересите од национална безбедност. Тие се потпираа на заклучокот од Домот на лордовите во јули 1987 година дека, без оглед на објавувањето во САД: (а) Јавниот обвинител сè уште имал спорен случај за постојните забрани против С.Т., случај кој може да е прилично утврден само ако ограничувањата за објавување биле наметнати во очекување на независното судење; и (б) се уште постои национален безбедносен интерес во спречување на општото ширење на содржината на книгата преку печатот и јавниот интерес во обесхрабрување на неовластено објавување на мемоарите кои содржат доверливи материјали.

54. Фактот дека понатамошното објавување на Спајкечер материјал може да е штетно на судењето за тврдењата на јавниот обвинител за постојани забрани било сигурно, во однос на целта за одржување на авторитетот на судството, „релевантна“ причина за продолжување на соодветните ограничувања. Судот утврдил дека, сепак, во дадените околности тоа не претставува „доволна“ причина за целите од член 10 (чл. 10).

Точно е дека во Домот на лордовите се земале во предвид барањата од Конвенцијата, иако не е вклучено во домашното право (види став 36 погоре). Исто така е точно дека постои некоја разлика помеѓу вообичаениот увоз на примероци од Спајкечер во Обединетото Кралство и масовно објавување на неговата содржина во печатот. Од друга страна, дури и ако јавниот обвинител успеал во добивање на постојани забрани на независно судење, тие би биле подложни на материјална штета за доверливоста која била уништена во секој поглед - и без оглед на тоа дали било какви дополнителни откривања биле направени од страна С.Т. - како резултат на објавувањето во САД. Гледано во однос на заштита на правата на јавниот обвинител, како една од странките, интересот за одржување на доверливоста на тој материјал, за целите на Конвенцијата, престанува на 30 јули 1987 година (види, *mutatis mutandis*, Вебер пресудата од 22 мај 1990 година, Серија А бр. 177, стр. 23, став 51).

55. Што се однесува до интересите на кои се потпира националната безбедност, судот набљудува дали во овој поглед случајот на јавниот обвинител бил подложен, да ги усвои зборовите на г. Џастис Скот, „интересна метаморфоза“ (Јавниот обвинител против Гардијан весници Лтд (бр. 2)[1990] 1 Жалбени предмети 140F). Како што произлегува од докази на г. Роберт Армстронг (види став 16 погоре), забраните се бараат на почетокот, меѓу другото, за да се зачува тајниот карактер на информации кои мора да се чуваат во тајност. До 30 јули 1987 година, сепак, информациите го губат тој карактер и како што било забележано од страна на г. Брендон оф Оакбрук (види став 36 (а) (iv) погоре), голем дел од потенцијалната штета укажана од страна на г. Роберт Армстронг веќе била направена. До тогаш, целта на забраните станала ограничена до промоцијата на ефикасноста и угледот на Службата за безбедност, особено со: зачувување на довербата во таа услуга од страна на трети странки; јасно ставајќи до знаење дека неовластено објавување на мемоарите од неговите поранешни членови нема да биде подржано; и ги одвраќа другите кои би можеле да бидат доведени во искушение да одат по стапките на г. Рајт.

Судот не ги смета овие цели како доволни за да се оправда жалбата за нарушување. Тоа е, пред се, големо прашање дали постапките против С.Т. може да служат за напредок во остварувањето на овие цели понатаму отколку што веќе е постигнато со чекорите кои се преземени против самиот г. Рајт. Повторно, имајќи ја во предвид достапноста на постапката за сметка на профитот (види ставови 39-42 погоре), судот исто така се сомнева како и г. Оливер оф Ајлмертон (види став 36 (д) (ii) погоре), дали тоа е легитимно, заради казнување на г. Рајт и обезбедување на пример за другите, да ги користи забраните како лек против лица, како С.Т., кои не се загрижени со објавувањето на Спајкечер. Пред сè, продолжувањето на ограничувањата по јули 1987 година, ги спречи весници да го остварат своето право и должност да снабдуваат информации, кои се веќе достапни, во однос на легитимен интерес на јавноста.

56. Имајќи го предвид горенаведеното, судот заклучува дека забраната за нарушување не била „неопходна во едно демократско општество“ и дека постои соодветно прекршување на членот 10 (чл. 10).

25 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со претходното ограничување) ЗАЕДНО СО
СУДИИТЕ ПЕТИТИ, РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ;

II. НАПРАВЕН Е НАВОДЕН ПРЕКРШОК НА ЧЛЕН 14 ОД КОНВЕНЦИЈАТА, ЗАЕДНО СО ЧЛЕН 10 (чл. 14+10)

57. С.Т. поднеле жалба дека, за разлика од нив, издавачи во САД и на други места надвор од Обединетото Кралство слободно им пренесувале информации и идеи од Спајкечер на своите читатели. Тие тврдат дека врз основа на ова, тие биле жртви на прекршок на член 14 од Конвенцијата, направен заедно со член 10 (чл. 14 10), претходната одредба (чл. 14) гласи:

„Уживањето на правата и слободите утврдени во Конвенцијата да бидат обезбедени без дискриминација врз било која основа како пол, раса, боја, јазик, религија, политичко или друго мислење, национално или социјално потекло, поврзаност со национално малцинство, сопственост, раѓање или друг статус.“

58. Судот се согласува со Владата и Комисијата дека оваа жалба мора да биде одбиена.

Член 14 (чл. 14) овозможува заштита од различно обработување, без објективно и разумно оправдување на лица во слични ситуации (види, на пример, пресудата Фридин (Fredin) на 18 февруари 1991 година, Серија А бр.) 192, стр. 19, став 60). Доколку странските издавачи не биле предмет на истите ограничувања како С.Т., тоа е затоа што тие не биле предмет на надлежност на судовите во Англија, а со тоа не биле во ситуација слична на онаа на С.Т.

59. Затоа, не постои прекршок на член 14 направен заедно со член 10 (чл. 14+10).

III. НАВОДЕН ПРЕКРШОК НА ЧЛЕН 13 (чл. 13) ОД КОНВЕНЦИЈАТА

60. С.Т. тврделе дека тие немале на располагање ефикасен правен лек во Англија за нивните жалби: Членови 10 и 14 (чл. 10, чл. 14) од Конвенцијата и нивните стандарди не биле вклучени во англискиот закон и немало еквивалентни домашни одредби, стандардите утврдени во американскиот цитанимид ко. против Етикон Лтд (види став 10 погоре) не се толку строги. Тие тврделе дека според ова тие биле жртви на прекршок на член 13 (чл. 13) од Конвенцијата, кој гласи:

"Секој човек чии права и слободи како што е наведено во Конвенцијата се прекршени, ќе има ефективен лек пред националните органи, без оглед на тоа што прекршокот бил направен од лица кои вршеле службена должност.“

61. Судот се согласува со Владата и Комисијата дека ова тврдење треба да биде одбиено.

Притисокот со жалбата на С.Т. според Конвенцијата бил наметнување на времени забрани конституирање на неоправдано нарушување на нивната слобода на изразување и јасно е дека тие не само што можат, туку во суштина и го покренале ова прашање пред домашните судови. Треба да се отповика дека ефикасноста на лек, за целите на член 13 (член 13), не зависи од сигурноста на поволен исход (види пресуда Соеринг (Soering) од 7 јули 1989 година, Серија А бр. 161, стр. 48, став 122).

Во однос на поднесените специфични прашања, Судот во неколку наврати изјавил дека не постои обврска да се приклучи на Конвенцијата во домашното

право (види, на пример, пресуда Џејмс и други (James and Others) од 21 февруари 1986 година, Серија А бр. 98, стр. 47, став 84). Повторно, член 13 (чл. 13) не оди толку далеку за да гарантира лек дозволувајќи им на законите во договорните земји како такви да бидат оспорени пред националните власти, врз основа на спротивното од Конвенцијата (види ја истата пресуда, стр. 47, став 85).

62. Според тоа, постои прекршување на член 13 (чл. 13).

IV. ПРИМЕНА НА ЧЛЕН 50 (ЧЛ. 50) ОД КОНВЕНЦИЈАТА

63. Според член 50 (чл. 50) од Конвенцијата,

„Ако судот оцени дека одлуката или мерка донесена од страна на судски орган или друг орган на Висока договорна странка е целосно или делумно во судир со обврските кои произлегуваат од ... Конвенцијата, и доколку внатрешното право на наведените странки овозможува само делумно обештетување за последиците од оваа одлука или мерка, одлуката на судот, доколку е потребно, е доделување правична отштета на оштетената странка.“

С.Т. не поднеле никакво барање за надомест на штета, но тие според оваа одредба барале надомест на нивните судски трошоци и трошоците во домашната и постапката во Стразбур, со вкупен износ од £ 224.340,67.

Судот го испитал овој проблем во смисла на критериумите утврдени во нивната судска пракса и забелешките поднесени од страна на Владата и на тужителите.

А. Домашни постапки

64. Распределбата на сумата од тужбата, во вкупна вредност од £ 84.219,80, во однос на трошоците и расходите кои се однесуваат на домашните постапки (судењата во 1987 година пред заменик-канцелар, Апелациониот суд и Домот на лордови, види ставови 32-36 погоре) е како што следува:

- (а) трошоци за адвокатите на тужителите: £36.143,50;
- (б) расходи на адвокати: £9.507,53;
- (в) судски трошоци: £30.590,00;
- (г) трошоци и камата платена од страна на тужителите за јавен обвинител: £7.978,77.

65. Набљудувањата на судот за ова тврдење се како што следува.

(а) Се согласува со Владата дека трошоците наплатени од страна на адвокатите не може да се сметаат како „минимална разумност“ за целите на член 50 (чл. 50).

(б) Додека не е во позиција да влезе во соодветни детални пресметки, ги дели сомнежите на Владата за тоа дали сите расходи може да се сметаат дека се „неопходно“ направени. Износот кој им е дозволен за оваа ставка треба соодветно да се намали.

(в) Исто така се смета дека вкупните обврски за совети го надминуваат она што може да се смета како разумно меѓу странките.

66. Имајќи го предвид горенаведеното, судот му доделува на тужителите, во однос на нивните трошоци и износот кој се исплаќа на јавниот обвинител, сума од £ 50.000.

27 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со претходното ограничување) ЗАЕДНО СО
СУДИИТЕ ПЕТИТИ, РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ;

Б. Постапка во Стразбур

67. Распределбата на сумата од тужбата, во вкупна вредност од £ 140.120,87, во однос на трошоците и расходите кои се опфатени во постапката пред институциите на Конвенцијата е како што следува:

- (а) трошоци за адвокатите на тужителите: £82.779,30;
- (б) расходи на адвокати: £16.791,57;
- (в) судски трошоци: £40.550,00.

68. Набљудувањата на судот за ова тврдење се како што следува.

(а) Владата укажа дека намалувањето треба да се направи ако не се пронајде кршење на членови 13 и 14 (чл. 13, чл. 14). Сепак, не би било соодветно да се направи значително намалување на оваа сметка, бидејќи најголемиот дел од работата на советниците на тужителите е во однос на член 10 (чл. 10) (види, *mutatis mutandis*, пресудата Гренџер (Granger) од 28 март 1990 година, Серија А бр. 174, стр. 21, став 55).

(б) Забелешките во став 65 погоре во врска со трошоците на адвокатите, расходите и исплатите на советникот, исто така, се применуваат за постапката во Стразбур.

69. Имајќи го предвид горенаведеното, судот му ја доделува сумата од £ 50.000.

В. Заклучок

70. Вкупниот износ кој треба да се плати на тужителите е соодветно £ 100.000. Овој износ може да се зголеми за било каков данок на додадена вредност кој се плаќа.

ЗА ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ ЕДНОГЛАСНО

1. Смета дека има прекршување на член 10 (чл. 10) од Конвенцијата;
2. Смета дека има прекршување на член 13 (чл. 13) или на член 14 направени заедно со член 10 (чл. 14+10);
3. Смета дека Обединетото Кралство треба да им плати во рок од три месеци, на тужителите вкупна сума од £ 100.000 (сто илјади фунти), заедно со кој било данок на додадена вредност кој се плаќа, за трошоци и надоместоци;
4. Го отфрла остатокот од барањето за правичен надомест.

Подготвено на англиски и француски јазик, и предадено на јавна расправа во зградата за човековите права, Стразбур, на 26 ноември 1991 година.

Ролв РИСДАЛ
Претседател

Марк-Андре ЕЈСЕН
Записничар

Во согласност со член 51 став 2 (чл. 51-2) од Конвенцијата и Правило 53 став 2 од Деловникот на судот, следниве посебни мислења се во прилог на оваа пресуда:

(а) посебно мислење на г. Де Мејер (во врска со претходното ограничување), заедно со г. Петити, г. Русо, г. Фигел и г. Биги;

(б) посебно мислење на г. Де Мејер (во врска со домашните правни средства), заедно со г. Петити;

(в) посебно мислење на г. Валтикос.

Р.Р.
М.-А.Е.

29 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со претходното ограничување) ЗАЕДНО СО
СУДИИТЕ ПЕТИТИ, РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ;

**ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со
претходното ограничување), ЗАЕДНО СО СУДИИТЕ ПЕТИТИ,
РУСО, ФИГЕЛ И БИГИ**

Се согласувам со резултатот, но не можам да се согласам со заклучокот на судот за темата на претходното ограничување: моите причини се оние кои се наведени во моето мислење во врска со Обсервер и Гардијан случаите *.

* Серија А бр. 216, стр. 46.

**ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ДЕ МЕЈЕР (во врска со
домашните правни средства), ЗАЕДНО СО СУДИЈАТА ПЕТИТИ**

За причините наведени во моето посебно мислење за Обсервер и Гардијан случаите, не можам да го поддржам третиот потстав од став 61 на конкретно судење*.

* Серија А бр. 216, стр. 47.

31 СЛУЧАЈ НА САНДЕЈ ТАЈМС ПРОТИВ ОБЕДИНЕТО КРАЛСТВО (бр. 2) ПРЕСУДА;
ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ВАЛТИКОС

Преведувач: Васка Апостолова; СЕП; Датум: 27.04.2012

ПОСЕБНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈА ВАЛТИКОС

(Превод)

Забелешките во моето посебно мислење во Обсервер и Гардијан случаите се однесуваат подеднакво на став б1 од конкретнава пресуда *.

* Серија А бр. 216, стр. 48.